

Stjärnhimlens Tio-i-topp 2012

10. Saturnus och Titan döljer något

Ett teleskop är ett måste om du ska se när Saturnusmånen Titan ockulterar stjärnan TYC5553-1377-1 (mag +10,4) den **7 februari** kl 2.14–2.23. Saturnus själv ockulterar stjärnan TYC5553-908-1 (mag +10,9) den **20 februari** kl 0.57–3.45. När planeten går upp strax före kl 23 passerar stjärnan bakom ringarna. Kan du se den glimta till?

9. Supermånen slår till igen

Förra året blev den ovanligt stora mars-fullmånen uppmärksam i media. Fullmånen den **6 maj** i år är faktiskt nästan lika imponerande stor.

8. Eros så nära?! Vid Toutatis!

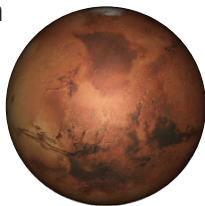
34 kilometers-asteroiden 433 Eros är 69,5 mån avstånd från jorden den **31 januari**. Det är det närmaste sedan 1975 och den kommer inte närmare förrän 2056. Eros (magnitud +8,6 som ljusast) kan då ses i en fältkikare. Det kan inte den mindre 4179 Toutatis (4,5 kilometer) som passerar endast 18 mån avstånd från oss **dagen före Lucia** och når bara magnitud +10,5 några dagar senare.

7. Garradd – den pålitliga kometen

När kometen Elenin blev fiasko 2011 lyste Garradd troget vidare. Det gör den även under **vintern och våren** i år. Med fältkikare kan du lätt följa den genom Herkules, Draken, Lilla och Stora Björnen (passerar nära Karlavagnen i mars), Lodjuret och Kräftan. Magnituden blir +7 från nyår till början av april.

6. Röda planeten i opposition

Det är alltid tvärligt när Mars står i opposition eftersom den gör det bara vartannat år. 2012 är ett sådant år och det är den **3 mars** det händer. Tyvärr är det en aphelie-opposition så planeten blir inte så imponerande i teleskopet. Å andra sidan står Mars högre på himlen denna gång (deklinering +10°) än nästa 2014 (–5°). Som bonus ockulterar planeten stjärnan TYC851-421-1 (magnitud +10,7) den 3 mars kl 2.34–2.48.

5. Stjärnfall utan månljus

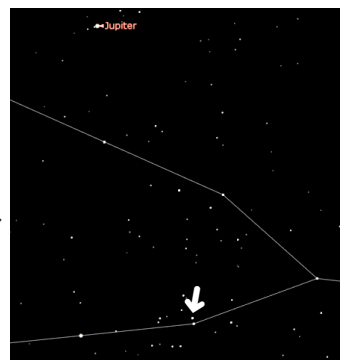
2011 var ett hemskt år då månen störde de flesta av de stora meteorskurarna. I år är det tvärtom. Både Lyridera **21–22 april** och Geminidera **13–14 december** infaller vid nymåne. Även Perseidera **12 augusti**, Orionidera **21 oktober** och Leonidera **17 november** klarar sig bra. Tauridera tros bjuda på fler bolider än vanligt **28 oktober till 11 november**, en period mellan full- och nymåne.

4. Jupiter bakom månen

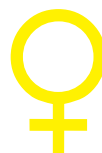
Precis innan soluppgången den **15 juli** ockulterar månen Jupiter. Mellan klockan 3.02 och 3.26 är planeten helt eller delvis skydd bakom vår närmaste granne. Dessutom kommer månen och Jupiter att vara iögonfallande nära varandra morgnarna **12 augusti** och **8 september**, kvällen den **5 oktober** och nätterna mellan **1 och 2 november**, **28 och 29 november** samt **25 och 26 december**.

3. Lictoria släcker en Hyad

Asteroiden 1107 Lictoria (magnitud +13,4) ockulterar Theta 1 Tauri (HIP20885, magnitud +3,8) i stjärnhopen Hyaderna den **27 december** omkring klockan 20.22. Theta kommer att försvinna bort i 10 sekunder sett för blotta ögat eller i fältkikare. Ockultationen syns dock bara i södra Sverige, inklusive sydligaste Östergötland.

2. Med Venus i centrum

Venus syns mycket bra under 2012 och spelar huvudrollen i en mängd konstellationer med planeter, stjärnor och månen under det kommande året.

Håll i er nu:

I skymningen i väster **23–27 februari** går månen från Merkurius via Venus till Jupiter; kvällarna den **12–15 mars** står Venus och Jupiter bara 3 grader från varandra; den **24–27 mars** passerar månen åter både Jupiter och Venus; kvällen den **3 april** finns Venus i den tindrande stjärnhopen Plejaderna. I gryningen i öster passerar månen på nytt Jupiter och Venus (och Aldebaran) den **14–16 juli**; samma sak igen den **11–16 augusti** då även Merkurius är med igen. På morgonen den **3 oktober** är Venus bara 0,3° från Regulus; den **17 november** 4° från Spica och den **27 november** bara 0,6° från Saturnus. Slutligen passerar månen Spica, Saturnus, Venus och Merkurius på morgonen i öster **9–12 december**.

Wow!

1. Sista Venuspassagen på 105 år

Om du inte såg Venuspassagen 2004 bör du sätta klockan till extra tidigt på nationaldagen den **6 juni**. Då inträffar nämligen den sista passagen under vår livstid – nästa sker inte förrän 11 december 2117. I Norrköping pågår den för fullt när solen går upp klockan 03.52. Venus når solens kant 06.37 och klockan 06.54 är sedan årets topphändelse slut. Missa den inte! I nordligaste Sverige kan man se hela passagen tack vare midnattssolen.